

Geef Afghaanse bevolking ook voedselhulp

Opbouw is zeker nuttig, maar er is meer behoefte aan water, voedsel en medicijnen

Armoede en honger zijn net zo belangrijk als de terugkeer van de Taliban, de opiumeconomie of de onveiligheid, vindt **Jorrit Kamminga**. Zet soldaten in voor humanitaire hulp.

Vorige week was ik op uitnodiging van Canadese politici in Ottawa. Zij vroegen hoeveel Talibanstrijders er nog in Zuid-Afghanistan zijn. Mijn antwoord was niet zo concreet als ze hoorden: „Er is in Zuid-Afghanistan een oneindige stroom van potentiële Talibanstrijders.“

Ga met honderd kalasjnikovs en een paar duizend dollar naar een vluchtelingenkamp in Kandahar of Lashkar Gah en honderd jonge Afghanen zijn meteen bereid om tegen Afghaanse, Nederlandse, Britse of Canadese troepen te vechten. In de provincies Helmand en Kandahar, waar duizenden families op de rand van de afgrond leven, zijn tientallen van dergelijke geheimproviseerde vluchtelingenkampen.

Betekent dit dat er een golf van Talibannostalgie door het land gaat? Ja en nee. Sommige Afghanen in het zuiden hebben inderdaad het gevoel dat het tijdens het Talibanbewind beter ging, omdat er toen nauwelijks gevechten en bombardementen werden. Dit betekent niet dat Afghanen massaal terugverlangen naar het tijdperk van de Taliban, het laat eerdere zien dat de Taliban beter dan het Karzal-bewind en de ISAF-troepen de „harten en hoofden“ van de bevolking voor zich weten te winnen. De propagandamachine van de Taliban speelt in op de armoede van de Afghaanse bevolking en op het grote aantal burgerslachtoffers dat valt door de bombardementen en gevechten in Zuid-Afghanistan.

Bij berichten dat er weer vijftig of zeventig Talibanstrijders gedood zijn, wordt dit in Nederland meestal opgevat als een succesvol wapenfeit. Men staat er vaak niet bij stil dat het onmogelijk is om onderscheid te maken tussen Talibanstrijders en normale Afghaanse burgers. Bovendien moet onderscheid gemaakt worden tussen een harde kern van Talibanleden die probeert het ontwikkelings- en democratiseringsproces van Afghanistan te saboteren, en een grote groep Afghanen die zich bij de Taliban aansluit omdat deze zich in een uitzichtloze situatie bevindt – geen werk en bittere armoede.

De internationale gemeenschap heeft de plicht om deze groep onschuldige Afghanen voor zich te winnen, hen te laten geloven dat een keuze voor het nieuwe, legitieme Afghanistan een keuze is voor een betere toekomst.

Maar het terugwinnen van de harten en hoofden van de Afghanen lijkt een bijna onmogelijke taak voor de Nederlandse soldaten in Zuid-Afghanistan. Met simpele middelen zouden de soldaten een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een betere verstandhouding met de Afghaanse bevolking. De Nederlandse missie zou zich in Zuid-Afghanistan meer bezig moeten houden met de basisbehoeften van de bevolking. Er wordt nu door de defensiestaf gesproken over periodieke vergade-

TEKENING TAB

ringen met de dorpsoudsten en het aanleggen van bruggen en wegen. Dit is ongetwijfeld nuttig, maar als je met de gemiddelde Afghaanse burger in Zuid-Afghanistan spreekt, is er eerder behoefte aan noodhulp in de vorm van water, voedsel en medicijnen. Wanneer soldaten net als onze onderzoekers met voedsel de dorpen en vluchtelingenkampen in Zuid-Afghanistan kunnen betreden, heeft dit direct positieve gevolgen voor de vriendelijkheid van de mensen, voor de veiligheid van de troepen zelf en voor het winnen van de harten en hoofden van de Afghanen. De vraag is echter of er binnen het huidige mandaat voldoende ruimte is voor een humanitaire rol.

Neem de situatie van de Canadese troepen. Op luttele kilometers van de militaire bases bij de stad Kandahar drommen duizenden Afghanen samen in ongeregistreerde vluchtelingenkampen. Ze zijn op de vlucht als gevolg van bombardementen, aanhoudende strijd en de vernietigingscampagnes van papavers door de Af-

ghaanse regering. Deze vluchtelingen hebben nauwelijks voedsel, water en onderdak, en er gaan dagelijks mensen dood door honger of ziekte. De soldaten zijn persoonlijk bereid voedsel te leveren, maar mogen dat binnen hun mandaat niet doen. Hun handen zijn gebonden. Onze onderzoekers in Zuid-Afghanistan hebben wel voedsel en medicijnen kunnen leveren.

Humanitaire en ontwikkelingsorganisaties dringen erop aan dat militairen zich niet met humanitaire taken bezighouden. Hoewel een strikte scheiding tussen de taken van hulporganisaties en van het leger verstandig lijkt, wijst alles er in Zuid-Afghanistan op dat hier een uitzondering op deze regel gemaakt moet worden. De Afghaanse bevolking heeft niet genoeg voedsel en sterft van de honger. Hulporganisaties sluiten hun kantoren wegens de problematische veiligheidssituatie.

De foto's van ondervoede kinderen die wij in de vluchtelingenkampen van Zuid-Afghanistan genomen hebben, kwamen

als een totale verrassing voor de Canadese politici. Armoede en honger zijn geen zaken die men met Afghanistan verbindt. In de media en de politiek gaat het eerder over de terugkeer van de Taliban, de groei van de opiumeconomie of de veiligheid van de troepen.

Het is te hopen dat ook Nederlandse politici oog hebben voor de structurele armoede en hongersnood in Zuid-Afghanistan. Laten zij de Nederlandse militaire missie aanpassen aan deze realiteit. Een dergelijke rol is niet alleen belangrijk vanuit moreel oogpunt, maar levert ook een positieve bijdrage aan de veiligheid van de troepen. Alleen de steun en tevredenheid van de Afghaanse bevolking kunnen een einde maken aan de nu bijna oneindige voedingsbodempoor de rekrutering van Talibanstrijders.

Jorrit Kamminga is hoofd onderzoek en beleid van de Semlis Council, een denktank voor veiligheids- en ontwikkelingspolitiek. Hij is verbonden aan de vestiging in Kabul (Afghanistan).

We verliezen het land

Sinds 2003 hebben de VS bijna 12 miljard dollar in de wederopbouw van Afghanistan gestoken, maar dit bedrag was ontoereikend en het is ook niet goed terechtgekomen, want als de Afghanen geen massale voedselhulp ontvangen zullen ze deze winter opnieuw honger lijden. Door de combinatie van droogte en felle gevechten tussen NAVO-troepen en Talibanstrijders in een groot deel van het zuiden is de landbouwogst mislukt. Droogte is een oude vijand in Afghanistan. Zonder waterputten, sloten en moderne irrigatietechnieken komt het nooit tot een doorbreking van de armoede-cyclus die families geen andere keus laat dan papavers te verbouwen of te verhoorgeren.

In 2004 investeerde de regering-Bush maar 23 miljoen dollar in waterprojecten, tegen 243 miljoen in antidrugs- en politietraining. Natuurlijk schiet een deel van de bedragen schromelijk tekort. Maar de scheve verhouding is veelzeggend. De Amerikaanse regering heeft haar schoorvoetende retorische toezegging tot 'nation building' in Afghanistan nooit laten volgen door de troepen en het geld die dit mogelijk hadden kunnen maken. Terwijl de veiligheidssituatie verslechterde hadden de VS bij wijze van bolwerk tegen drugsbaronnen en de Taliban de Afghaanse levensstandaard met verdubbelde inspanning dienen op te voeren, maar in plaats daarvan werd in het begrotingsjaar 2006 de hulp aan Afghanistan met 29 procent gekort.

Zonder een centrale overheid die sterk genoeg was om de macht over haar grondgebied uit te oefenen en zonder voldoende westerse troepen om hen te onderdrukken, was het onvermijdelijk dat de Taliban het vacuüm zouden opvullen.

De Verenigde Staten hebben de afgelopen vijf jaar in diplomatiek opzicht weinig ondernomen om een zinvolle grens in te stellen tussen Afghanistan, dat niet de zogeheten Durand-lijn als internationale grens erkent, en Pakistan, dat elke poging heeft opgegeven om de stamgebieden aan zijn kant van de grens te controleren.

De NAVO-strijdkrachten, waaronder nu ook de meeste van de 21.000 Amerikaanse militairen in Afghanistan vallen, hebben de ontmoedigende taak overgenomen om de opstandigheid te bestrijden. Maar ze kunnen de Taliban niet achtervolgen tot in Pakistan, waarmee hun inspanning wordt teruggebracht tot een cynische, zij het dodelijke klucht. De Talibanstrijders vallen aan en trekken zich dan over de grens terug in de Pakistaanse stammengebieden om uit te rusten, zich te herbewapenen en hun gewonden te behandelen. Dan komen ze terug om weer nieuwe Amerikaanse en NAVO-soldaten te doden.

Als gevolg van de voortdurende aanvallen op hulpverleners, bouwbedrijven en overheidsfunctionarissen is het onmogelijk om in de provincies die geteisterd worden door de Taliban de levensstandaard te verbeteren.

(Commentaar in de Los Angeles Times)